

Notitie

Onderwerp

Duurzame Polder. Rol van de provincie.

Aanleiding

Na een eerste gezamenlijke verkenning in 2017 en 2018 (zie bijlage 1) hebben de gemeenten Oss en 's-Hertogenbosch en de provincie in 2019 en 2020 verder onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om grootschalig duurzame energie op te wekken in de Geffense, Lithse, Nulandse en Rosmalense polder (de Duurzame Polder).

Hierbij zijn onder meer de verschillende belangen in de polder verkend. Om die op te halen, is er in 2019 een open omgevingsparticipatieproces geweest, met bewonersavonden, overleg met wijk- en dorpsraden, een klankbordgroep met belangenvertegenwoordigers en overleg met initiatiefnemers. Ook de gebiedsopgaven zijn onderzocht, zoals de landbouwtransitie, biodiversiteit en klimaatadaptatie.

Er is bijzondere aandacht geweest voor de weide- en akkervogels in het gebied. Er is daarvoor specifiek onderzoek gedaan naar de mogelijke effecten van windmolens. Daaruit bleek dat compensatie van verstorende effecten mogelijk is en de omstandigheden voor de vogels zelfs kunnen worden verbeterd wanneer op voldoende afstand van de windturbines kwalitatief goed habitat voor vogels wordt ingericht en duurzaam wordt beheerd.

Op 10 juli 2020 zijn het "[Eindrapport Verkenning Duurzame Polder: Mogelijkheden voor grootschalige windmolenparken en zonnevelden](#)" en bijbehorende raadsvoorstellen door gemeenten en provincie openbaar gemaakt. De Duurzame Polder is een gebied waar in potentie en via een meerjarig en integraal gebiedsproces, meerdere beleids- en gebiedsdoelen in samenhang kunnen worden gerealiseerd. Gedeputeerde Staten hebben op 7 juli 2020 besloten dat het eerst aan de gemeenteraden van Oss en 's-Hertogenbosch is om een besluit te nemen of de verkenning een goede basis is voor het starten van een gezamenlijk gebiedsproces. Na het besluit van de gemeenteraden zal de provincie, in overleg met de gemeenten, haar rol bepalen binnen Duurzame Polder.

Opties voor de rol van de provincie

In de Duurzame Polder worden vier opties onderscheiden voor de mogelijke rol van de provincie in het planproces:

- a. Provincie doet als volwaardige partner mee en heeft daarbij de regie (bevoegdheid). Dit is vergelijkbaar met het project PIP WindenergieA16.
- b. Provincie doet als partner mee en de gemeenten hebben daarbij de regie (bevoegdheid). Dit betekent dat de provincie het op te stellen programma voor de Duurzame Polder net als de gemeenten zal vaststellen.

Datum

10 maart 2021

Documentnummer

4840867

Aan

Gedeputeerde Staten

Kopie aan

-

Ter bespreking in

GS 23 maart 2021

van

5.1.2.e

Telefoon

5.1.2.e

Email

5.1.2.e @brabant.nl

- c. Provincie draagt bevoegdheid over aan de gemeenten en doet niet als gelijkwaardige partner mee. Provincie vervult haar reguliere ondersteunende en formele, toetsende rol.
- d. Het rijk houdt de bevoegdheid en neemt de regie voor de planvorming. (Deze optie is vervallen nu de hoeveelheden op te wekken energie naar beneden zijn bijgesteld).¹

Datum

10 maart 2021

Documentnummer

4840867

Optie	Voor	Tegen
a	<ul style="list-style-type: none"> - Eén proces voor het gehele gebied, lagere kosten, gelijk speelveld voor betrokkenen. - Provincie heeft kennis en ervaring - Provincie heeft goede positie voor noodzakelijke afstemming met netbeheerders, rijk en defensie - Eenduidige besluitvorming - Mogelijk Icoonproject - Zelf aan zet, voorbeeld voor draagvlak - Provincie zichtbaar op participatie - Mogelijkheid om eigen ambities te realiseren. 	<ul style="list-style-type: none"> - Risico voorfinanciering² - Gemeenten vragen er niet om en gemeenteraden willen kunnen beslissen. - Provincie is eerste aanspreekpunt en daarmee eerste verantwoordelijke voor het project. - Gemeenten kunnen achteroverleunen - De reeds genomen besluiten door de gemeenteraden zijn dusdanig dat een open integrale gebiedsontwikkeling niet mogelijk is. Als de provincie deze besluiten niet overneemt is dat negatief voor draagvlak en vertrouwen in de overheid. - De eventuele negatieve gevolgen van deze besluiten en de nimby gevoelens in het gebied stralen vooral af op provincie - Vraagt een eventuele herstructurering van het proces, dit zorgt voor vertraging en het niet behalen van de energiedoelstelling.
b	<ul style="list-style-type: none"> - Minder financieel risico² voorfinanciering (dan bij a) - Besluitvorming (gemeenteraden) zo dicht mogelijk bij de burger - Provincie kan zich op achtergrond houden. - Mogelijk positie voor intergemeentelijke samenwerking. 	<ul style="list-style-type: none"> - De provincie kan geen verantwoordelijkheid nemen voor een plan-MER dat niet aan de wettelijke eisen voldoet - Risico op meerdere procedures, onoverzichtelijk voor de inwoners en langere doorlooptijd. - Risico op verschillende besluiten binnen hetzelfde gebied. - Provincie heeft weinig invloed maar is wel medeverantwoordelijk. - Provincie onderschrijft indirect de randvoorwaarden die de gemeenteraden stellen. Dit kan een precedentwerking hebben op andere energieprojecten binnen de provincie. - Hogere maatschappelijke kosten met risico dat RES-ambitie niet wordt gerealiseerd. - Gemeenten hebben minder kennis, ervaring en capaciteit met deze complexe materie. - Nimby straalt deels af op de provincie - Negatieve beeldvorming inzet provincie op energietransitie

² Dit hangt sterk af van welke samenwerkingsafspraken met gemeenten worden gemaakt.

c	<ul style="list-style-type: none"> - Meerwaarde voor provincie is beperkt; de gemeenten kunnen het ook alleen. - De provinciale belangen kunnen behartigd worden via reguliere ondersteunende en wettelijke taken van de provincie, - We houden vast aan de koers die gezet is en geven vertrouwen aan de gemeente en versterken onze relatie. - Provincie kan gemeenten ondersteunen/faciliteren en op die manier samenwerken. 	<ul style="list-style-type: none"> - Minder invloed op de inhoud van het plan, uitgangspunten en kaders - Negatieve beeldvorming over inzet provincie voor eigen doelen, ook in relatie tot de RES.
<i>d</i> (niet meer van toepassing maar voor volledigheid wel geduid)	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Geen financieel risico</i> - <i>Provincie kan zich op de achtergrond houden.</i> - <i>Een procedure/project</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Geen integrale aanpak</i> - <i>Risico op verminderd draagvlak (bij bewoners, bij de gemeenteraden).</i> - <i>Provincie is niet zichtbaar.</i> - <i>Niet in lijn met aanpak conform omgevingsvisie./ uitvoeringsagenda energie.</i> - <i>Indien de op te wekken hoeveelheid energie beneden de grens van 100 MW komt, vervalt de rijksbevoegdheid en wordt het een provinciale bevoegdheid.</i>

Datum

10 maart 2021

Documentnummer

4840867

Besluiten gemeenteraden

Op 6 oktober heeft de raad van 's-Hertogenbosch een besluit genomen over de Duurzame Polder. Naar aanleiding van de eerdere besluitvorming over de RES en de Visie Energielandschappen heeft het college het raadsvoorstel op enkele punten aangepast ten opzichte van het eerder gezamenlijk afgesproken voorstel. Onder meer is een minimale afstand van windmolens tot de woonkernen van 1 km. opgenomen. Tijdens de raadsvergadering op 6 oktober jl. zijn daarnaast nog enkele amendementen en moties aangenomen en is ingestemd met het raadsvoorstel. De gemeenteraad van Oss heeft uiteindelijk op 28 januari jl. een besluit genomen. Ook in Oss had het college het oorspronkelijke voorstel aangepast. Daarnaast hebben de coalitiepartijen met een gezamenlijk amendement nog een aantal wijzigingen ingediend. Hierbij is onder meer een minimale afstand van windmolens tot de woonkernen van 2 km. opgenomen.

Ten opzichte van het oorspronkelijke voorstel hebben de gemeenten op deze wijze diverse wijzigingen aangebracht. Deze zijn opgenomen in de, bij deze notitie gevoegde tabel (zie bijlage 2).

De belangrijkste zijn:

- Het uitsluitend opwekken op eigen grondgebied voor eigen gemeentelijke ambitie (RES) in de gemeente Oss.
- Een vermindering van de minimale hoeveelheid gezamenlijk op te wekken energie (van gezamenlijk 2,1 PJ naar gezamenlijk maximaal 1,63PJ: 1,04 PJ⁴ door 's-Hertogenbosch en 0,59 PJ door Oss. (Dit betekent een afname van ca

³ De door de gemeenteraden vastgestelde maximaal op te wekken hoeveelheid duurzame energie is (per gemeente) minder dan de grens van 100 MW. Dit betekent dat, als de RCR-aanvragers daar mee instemmen, er geen sprake is van een Rijksbevoegdheid, maar van een provinciale bevoegdheid. Provincie kan er dan voor kiezen om de bevoegdheid over te dragen. Deze optie vervalt dan.

⁴ Dit wordt nog verminderd met het resultaat dat met de opwek van 100 ha zonnenvelden buiten de polder wordt behaald (maximaal ca. 0,3 PJ)

39% tot nu ca 35% van de doelstelling van de RES Noordoost-Brabant voor 2030).

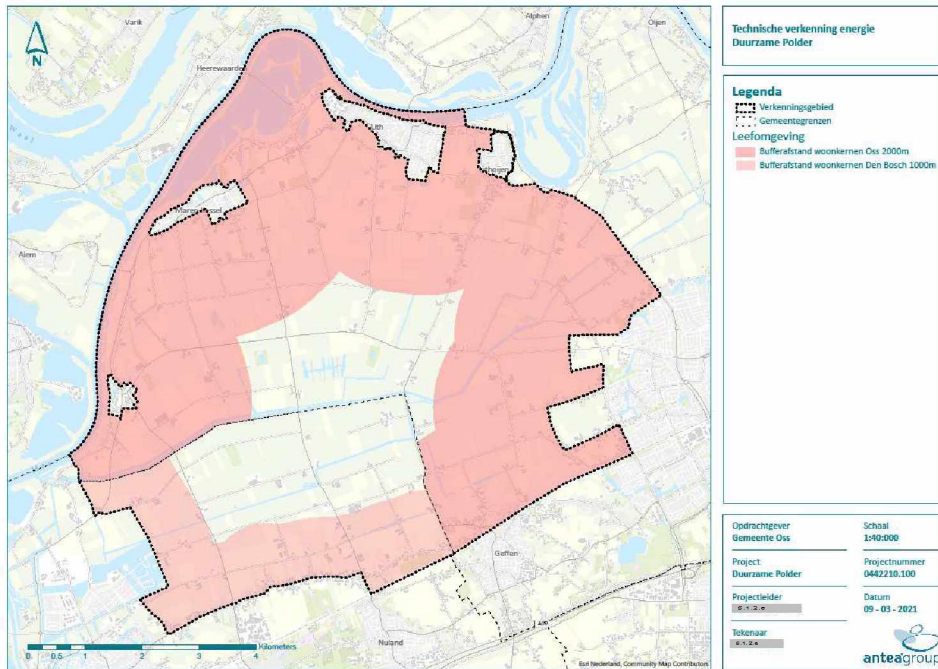
- Minimale afstanden van mogelijke windmolens tot woonkernen van 1000 m in de gemeente 's-Hertogenbosch en 2000 m in Oss (zie figuur 1).
- Het uitsluiten van zonnevelden in de Duurzame Polder in Oss.
- Het schrappen van de doorkijk naar 2050 door de gemeente Oss.
- Een herijkingsmoment op 1 januari 2022 van de hoeveelheid op te wekken energie door Oss en daarmee het herijken van de resterende RES-opgave in de Duurzame Polder.

Datum

10 maart 2021

Documentnummer

4840867

Figuur 1: Voorlopige begrenzing zoekgebied wind zoals afgesproken in de raden. Deze begrenzing wordt nog aangepast door gemeente Oss, waarmee het zoekgebied wind verder wordt verkleind..⁵

Consequenties voor het vervolgproces

De wijzigingen die de gemeenten in het oorspronkelijke gezamenlijke voorstel hebben gemaakt, hebben consequenties voor de inhoud en de te volgen procedure bij de planvorming voor de Duurzame Polder.

Enkele punten:

- De bepaalde minimale afstanden vanaf woonkernen hebben tot gevolg dat het zoekgebied voor windmolens wordt ingeperkt. Daarbij komt nog dat de gemeente Oss heeft besloten dat alleen de eigen gemeentelijke ambitie op het eigen grondgebied wordt opgewekt. Dit kan betekenen dat het opstellen van een juridisch aanvaardbare m.e.r. risicovol is. De locatie is namelijk niet in breder verband afgewogen.
- Het realiseren van de energiedoelen voor heel Brabant, in de toekomst (na 2030) wordt mogelijk lastiger omdat de doorkijk naar 2050 geen onderdeel meer is van het gebiedsproces en er dus niet geanticipeerd wordt op de toekomst.

⁵ Deze begrenzing zal Oss nog bijstellen, als gevolg van het recent door de gemeente Oss gelanceerde plan voor een nieuwe woonwijk van ca. 3.000 woningen in de polder (Oss-West). Hierdoor zal het zoekgebied voor wind aan de oostzijde verder worden verkleind.

- Indien we als provincie actief participeren in het planproces binnen de kaders die de gemeenteraden hebben gesteld, stemmen we in principe in met die kaders. De minimale afstanden tot de kernen (1 en 2 km) kunnen een precedent vormen voor andere energieprojecten in de provincie.
- Door het beperkte zoekgebied voor windmolens, wordt het speelveld voor de inrichting van het gehele gebied kleiner. Daarmee worden ook de kansen om de door de provincie gewenste ambities op het gebied van klimaat, natuur en cultuurhistorie te realiseren beperkt. Daarnaast is het moeilijker om een goede integrale afweging met huidige belangen (onder andere weidevogelgebied, laagvlieggebied Defensie, hoogspanningstracé) te maken.
- Het is onduidelijk of de provinciale belangen voor de weide- en akkervogelpopulatie, binnen het project voldoende kunnen worden beschermd binnen de, door de gemeenteraden gestelde kaders. Dit is niet onderzocht en dus een risico.
- Mogelijkheden om met initiatiefnemers afspraken te maken over lokaal eigendom (lokale participatie, verdeling lusten en lasten) nemen af. Immers de locatie waar windmolens kunnen komen is vrijwel al bepaald en kan de (onderhandelings)positie van de grondeigenaren en ontwikkelaars ter plaatse versterken. Dit zal op termijn ook effect hebben op het draagvlak bij de bewoners en andere belanghebbenden.
- De mogelijkheid van een participatief ontwerp onderzoek valt deels weg. Er is geen sprake van een, vanuit het gebied geredeneerde optimale omgevingskwaliteit, waarin alle belangen en waarden ten opzichte van elkaar zijn gewogen en in samenhang gebracht.
- Een, voor een optimaal gebruik van het elektriciteitsnetwerk (tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten), zo efficiënt mogelijke verdeling tussen zonne- en windenergie is niet mogelijk.
- Doordat beide gemeenteraden verschillende besluiten hebben genomen is er geen gelijk speelveld voor de betrokken inwoners in beide gemeenten. De gemeenten zijn er niet in geslaagd gezamenlijke afgestemde besluiten te nemen.
- Communicatie naar bewoners en stakeholders is per gemeente verschillend.

Datum

10 maart 2021

Documentnummer

4840867

Provinciale belangen en ambities

In november en december 2020 is ambtelijk een ronde gedaan langs ontwikkelprogramma's binnen de provincie. Gesprekken vonden plaats met medewerkers van programma's die mogelijk één of meerdere van hun beleidsdoelstellingen in het Duurzame Polder gebied willen realiseren. Tijdens deze ophaalronde stonden 3 vragen centraal:

1. Wat zijn vanuit jullie programma of beleidsveld kansen en ambities om binnen dit gebied te realiseren?
2. Hoe kan volgens jullie de interne organisatie van het project het beste worden ingericht?
3. Welke overige adviezen willen jullie aan het project meegeven?

Samengevat geven vrijwel alle programma's het signaal af dat de plannen en ideeën gebaat zijn bij een integrale gebiedsontwikkeling. De schaal en locatie van de Duurzame Polder bieden goede mogelijkheden om de grote opgaven (bv. landbouw, energie, natuur, klimaatadaptatie), te laten landen. . Met de komst van grootschalige energieopwekking is er nu de kans om die veranderingen/transities

integraal te bekijken en te plannen. Bij een integrale gebiedsontwikkeling is de kans groot dat bestaande structuren aangepast worden, zodat er meer mogelijkheden ontstaan om in samenhang met de andere programma's het gebied toekomstbestendig en op een gedragen manier te ontwikkelen. Ongeacht de specifieke rol van de provincie in het vervolgproces, is het belangrijk dat we als provincie één duidelijk verhaal naar buiten brengen als we in het gebied aan de slag willen gaan.

De ambities zoals naar voren gekomen tijdens de ambtelijke ophaalronde zijn echter nog relatief vrijblijvend. Daarom is er intern behoefte aan een concretisering van deze ambities, zodat de provincie in een eventuele samenwerking weet waarover en hoe te onderhandelen. Dit vraagt om een verdere interne uitwerking.

Verskillende belangen, het hanteren van tegengestelde uitgangspunten en het maken van elkaar tegenwerkende keuzes moet voorkomen worden.

Verder is het de vraag wat de kansen en mogelijkheden zijn nu de gemeenteraden besluiten hebben genomen waarbij kaders en randvoorwaarden aan het proces van integrale gebiedsontwikkeling zijn gesteld.

Datum

10 maart 2021

Documentnummer

4840867

Conclusie

Op grond van het bovenstaande zijn alleen de opties a (provincie doet als volwaardige partner mee en heeft daarbij de regie (bevoegdheid)) en c (provincie draagt bevoegdheid over en doet niet als gelijkwaardige partner mee; de provincie vervult haar reguliere ondersteunende en formele, toetsende rol) mogelijk voor de rol en positie van de provincie in de samenwerking met de beide gemeenten. Deze twee opties zijn in hun essentie beschreven in de Uitvoeringsagenda Energie 2021 - 2023: 'De uitvoering ligt (cf. de uitgangspunten in de Omgevingsvisie) primair bij de gemeenten, maar de provincie is bereid gemeenten waar nodig en passend te ondersteunen. In beginsel nemen wij daarbij de uitvoering niet over, tenzij de wetgever ons daartoe verplicht en/of er bovenlokale belangen en effecten een significante rol spelen.

Bijlage 1 Achgrond Duurzame Polder

Historie

In de Lithse en Geffense, en Rosmalense en Nulandse Polder (aangeduid met 'Duurzame Polder') ontstonden een aantal jaren geleden twee grote initiatieven voor het realiseren van windmolenparken. Beide initiatieven hebben zich inmiddels bij het rijk, als bevoegd gezag voor de vergunningverlening, gemeld⁶. Daarnaast is er een tiental initiatieven voor zonnevelden. Beide gemeenten en de provincie hebben gezamenlijk geconstateerd dat een afstemming tussen deze verschillende energieprojecten in het gebied noodzakelijk is. Maar dat het daarnaast net zo belangrijk is om energieprojecten af te stemmen met de kenmerkende waarden in het gebied en (gewenste) ontwikkelingen anders dan energieopwekking. De gemeenten Oss en 's-Hertogenbosch en provincie Noord-Brabant werken daarom sinds 2017 met elkaar samen om de mogelijkheden te verkennen voor duurzame energieopwekking in de Duurzame Polder. Hieronder wordt een korte terugblik gegeven op het proces wat tot op heden heeft plaats gevonden.

Datum

10 maart 2021

Documentnummer

4840867

- 2016-2017 Voorverkenning

Initiatiefnemers voor 2 windmolenprojecten in de Duurzame Polder, hebben zich eind 2015 met hun plannen gemeld bij de beide gemeenten en de provincie. Voor windprojecten met deze beoogde omvang (elk een vermogen van meer dan 100 MW) is het rijk bevoegd gezag voor de afgifte van de omgevingsvergunningen. Provincie en gemeenten zagen de mogelijkheden van het gebied 'Duurzame Polder' voor de energieopgave, maar zagen (vanuit het belang van ruimtelijke of omgevingskwaliteit) ook de noodzaak om projecten onderling en op de omgeving af te stemmen. De 3 overheden hebben besloten te onderzoeken of en hoe zij dit samen wilden oppakken. Hiervoor werd het adviesbureau P2 ingeschakeld. Dit resulteerde in een samenwerkingsovereenkomst (d.d. 10 juli 2017) waarin de drie partijen afspraken om samen de mogelijkheden om hernieuwbare energie op te wekken, te verkennen.

- 2017-2018 Verkenning 1e fase

De 1e fase verkenning bestond uit het voeren van ca. 30 gesprekken met de belangrijkste stakeholders en een eerste technische verkenning (bureaustudie) van het gebied. Geconcludeerd werd dat er kansen zijn voor het grootschalig opwekken van duurzame energie en dat partijen in het gebied, onder voorwaarden, bereid waren mee te denken en praten over eventuele plannen. Voorwaarden waren vooral dat rekening moet worden gehouden met bestaande waarden in het gebied en dat, tegelijkertijd met de energieopgave, ook andere gewenste ontwikkelingen in het gebied moeten worden meegenomen. De fase werd afgerond met een door wethouders en gedeputeerde vastgesteld advies (februari 2018). De belangrijkste punten uit dit advies waren:

⁶ De twee windinitiatieven zijn elk apart groter dan 100 MW en daarmee een Rijksbevoegdheid volgens de Elektriciteitswet. Net als bij de A16, wil het ministerie van Economische Zaken de bevoegdheid voor besluitvorming over windprojecten het liefst overdragen aan de betreffende provincie/gemeenten. Het ministerie van Economische Zaken heeft aangegeven dat zij kan instemmen met de voorgestane werkwijze en zal (gedurende het proces om te komen tot een programma) geen toepassing geven aan de RCR (rijkscoördinatierегeling).

1. Ontwikkel gezamenlijk één visie voor een duurzame gebiedsontwikkeling waarin duurzame energie een rol speelt, naast natuur, landbouw en recreatie.
2. Nader onderzoek om de polder in te zetten voor het grootschalig opwekken van duurzame energie.
3. Start een interactief proces in samenwerking en dialoog met alle stakeholders.
4. Hanteer de volgende uitgangspunten voor verdere planvorming: optimale benutting voor duurzame energie, benutten van koppelkansen en procesparticipatie van alle stakeholders.
5. Breng ruimtelijke kenmerken en belemmeringen, de landschapswaarden en dergelijke in kaart.
6. Zet parallel hieraan ook vol in op energiebesparing en volg hierbij per gemeente een eigen aanpak.

Datum

10 maart 2021

Documentnummer

4840867

Vanwege de gemeenteraadsverkiezingen in dat jaar, werd pas in oktober in de gemeenteraden besloten een 2e fase verkenning uit te voeren en daarvoor geld en capaciteit beschikbaar te stellen. Binnen de provincie was voor de verdere verkenning geen besluitvorming nodig.

- 2018-2020 Verkenning Duurzame Polder

Bij de 2e fase verkenning is een projectorganisatie (het kernteam) ingericht en heeft het project de naam Duurzame Polder gekregen. Voor het projectmanagement en het uitvoeren van het onderzoek werd een extern bureau ingehuurd. Daarnaast een communicatieadviseur en een omgevingsmanager. Vanaf 1 maart 2019 is dit kernteam concreet aan de slag gegaan en in de zomer van 2019 werd de samenwerkingsovereenkomst tussen de drie partners voor deze 2e fase ondertekend⁷.

Op 11 juni 2019 zijn Provinciale Staten via een Memo van gedeputeerde Spierings hierover geïnformeerd.

De verkenning werd uitgevoerd in een open participatief proces, met onder meer bewonersbijeenkomsten, bijeenkomsten met een klankbordgroep, een platform van Wijk en Dorpsraden en met de initiatiefnemers van wind- en zonneparken. Daarnaast heeft de omgevingsmanager van de Duurzame Polder veel individuele gesprekken gevoerd.

Bewoners, bedrijven, belangenorganisaties, initiatiefnemers en anderen zijn in de gelegenheid gesteld om kennis te nemen van het proces, de verkregen inzichten en de (tussen) resultaten en hun belangen in te brengen.

Communicatie heeft plaatsgevonden via bewonersbrieven (35.000 in de gemeente Oss en 17.0000 in de gemeente 's-Hertogenbosch), via sociale media, huis-aan-huis bladen en de officiële communicatiekanalen van de gemeenten. Er is een website met informatie over de Duurzame Polder (www.duurzamepolder.nl) en een Facebook- en Twitteraccount.

In Rosmalen is de bewonersgroep 'Groen in Zicht' opgericht en in Lith de bewonersgroep 'Behoud Lithse Polder'.

⁷ GS-besluit d.d. 25 juni 2019.

Bijlage 2: Vergelijking wijzigingen door gemeenteraden van 's-Hertogenbosch en Oss ten opzichte van het gezamenlijke voorstel dat op 10 juli is opgesteld.

- Gemeente 's-Hertogenbosch, raadsbesluiten 6 oktober 2020 en 7 juli 2020 (moties bij visie energielandschap en concept RES).
- Gemeente Oss, raadsbesluit 28 januari 2021

Datum

10 maart 2021

Documentnummer

4840867

	Gezamenlijk voorstel juli 2020	Gemeente 's-Hertogenbosch (vastgesteld)	Gemeente Oss (vastgesteld)
Opgave	Minimaal 2,1 PJ	<p>grootschalige energieopwek door wind- en zonnenergie van 1,04 PJ met aftrek van het resultaat van de uitvraag van 100 hectare zon die binnen de gemeentegrenzen, maar niet in de Rosmalense polder wordt gerealiseerd.</p> <p><i>Op basis van RES-rekeneenheden is 1,04 PJ :368 ha zon/25 windturbines/verdeling zon-wind (NB: dit is theoretisch maximum, want nog zonder aftrek 100 ha zon)</i></p>	<p>tot clustering van windmolens in de Duurzame Polder;</p> <p>daarbij vooralsnog uit te gaan van de op te wekken resterende RES-opgave in 2030 van</p> <p>0,59 PJ en tot herijking van de restant RES-opgave per 1 januari 2022 waarin alle projecten die gerealiseerd zijn of waarbij concreet zicht is op realisatie meetellen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beide gemeenten staan aan de lat voor elk hun eigen opgave <p><i>Op basis van RES-rekeneenheden is 0,59 PJ : 13 windmolens</i></p>
Planhorizon	Doorkijk geven naar de doelstelling klimaatneutraal in 2050 (gemeente 's-Hertogenbosch) en energieneutraal in 2050 (Oss)	Doorkijk naar 2050 (no-regret plaatsing)	Horizon tot 2030. Geen doorkijk.
Integrale gebiedsontwikkeling	Integrale gebiedsontwikkeling door het in acht nemen van de samenhang met andere waarden en belangen (zoals landbouw, natuur en wonen)		
Zoekgebied windmolens en zonnevelden	Gehele Duurzame Polder	Zoekgebied windturbines begrensd op 1 kilometer (circa 's-Hertogenbosch, ten minste Oss) van woonkernen	<p>Zoekgebied windturbines zo ver mogelijk van woonkernen, met als uitgangspunt minimaal 2 kilometer te hanteren.</p> <p>Daar waar deze afstand niet haalbaar blijkt, aan</p>

			<p>de gemeenteraad een zorgvuldig</p> <p>onderbouwd ontwikkel-perspectief aan te bieden, alsook een specifiek advies van de klankbordgroep.</p> <p>Wanneer resterende RES opgave niet binnen 2 kilometer afstand met windmolens opgewekt kan worden, ook de mogelijkheden voor de invulling van 50ha zonnenvelden bezien buiten de Duurzame Polder (Deze opdracht wordt niet in het samenwerkingsverband opgepakt)</p>
Organisatie	Samenwerking gemeenten 's-Hertogenbosch en Oss en de provincie Noord-Brabant onder nader te maken afspraken		
Ruimtelijke procedure	Programma conform Omgevingswet		minimaal dezelfde geluidsnormen als bij Elzenburg/De Geer te hanteren en de procedures van EDG en Meanderende Maas als voorbeeld te nemen.
Aansluiting op netwerk	Streven naar optimale benutting van de aansluiting op het elektriciteitsnet		Zonder de inzet van zonnenvelden in de Duurzame Polder
Termijn		Streven om vergunningen ten behoeve van het behalen van de RES-opgave voor 2025 te hebben verleend en operationeel te hebben voor 2030.	het streven om vergunningen voor windmolens voor 2025 te hebben verleend en deze operationeel te hebben voor 2030, zoals de Regionale Energie Strategie voorschrijft;
Financieel	Voorzien in een voorstel met mogelijkheden voor financiële participatie voor omwonenden en inwoners		

Datum

10 maart 2021

Documentnummer

4840867

Participatie	Voortzetten reeds opgestarte open plan- en omgevingsparticipatieprocessen		De participatieprocessen van Windpark Elzenburg-de Geer en de Meanderende Maas worden als referentiekader gehanteerd voor de Osse inzet in het samenwerkingsverband
---------------------	---	--	---

Datum

10 maart 2021

Documentnummer

4840867

Naast deze wijzigingen, heeft de gemeenteraad van 's-Hertogenbosch ook een aantal moties aangenomen, met kaders voor de inhoud van het onderzoek en het plan:

- Minimaliseren van zichtlijnen vanuit de woonkernen door ruimtelijke inpassing van de initiatieven. Bijvoorbeeld door de realisatie van een park met hoge bomen⁸
- In het onderzoek door middel van 3 scenario's inzicht geven in de effecten van verschillende verhoudingen opwekking met wind en zon op o.a. bescherming natuur en weidevogels, landbouw en andere ruimtelijke factoren vorm kan krijgen. De scenario's zijn 50% wind en 50% zon, 65 % wind en 35% zon en 75% wind en 25% zon⁹.
- Circulair gebruik van materialen is een beoordelingscriterium voor initiatieven¹⁰
- In uitwerking van de scenario's de mogelijkheid van eventuele toekomstige woningbouw in de Rosmalense Polder, westelijk van de Grintweg, meenemen¹¹.

Financieel

- motie publieke uitbating energielandschap¹²

Algemeen

- Inzicht in vervolgstappen¹³

⁸ Motie 6 – Wind te gast bij visie energielandschap (raad 7 juli 2020)

⁹ Motie 6 – Wind te gast bij visie energielandschap (raad 7 juli 2020)

¹⁰ Motie bij Concept RES Noordoost Brabant (raad 7 juli 2020)

¹¹ Motie 4 Uitwerken scenario mogelijkheid woningbouw in de Rosmalense polder westelijk van de Grintweg

¹² Motie 5 – publieke uitbating energielandschap bij visie energielandschap (raad 7 juli 2020)

¹³ Motie 8 – inzicht in vervolgstappen bij visie energielandschap (raad 7 juli 2020)